

ЗМІСТ 11 (105) 2018

1.	<i>Аникеєнко Л. В.</i> УРОВНИ ОТНОШЕНИЯ СТУДЕНТОК К МОТИВИРОВАННОЙ ПОТРЕБНОСТИ В ДВИГАТЕЛЬНОЙ АКТИВНОСТИ.....	7
2.	<i>Билоконь В. П.</i> ПРОБЛЕМА ДЕФИЦИТА ДВИГАТЕЛЬНОЙ АКТИВНОСТИ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ...	10
3.	<i>Бінецький Д.</i> ЗМІСТ, ФОРМИ І МЕТОДИ ВИХОВАННЯ У МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ ПРАГНЕННЯ ДО САМОСТІЙНОСТІ У ПРОЦЕСІ СПОРТИВНО-ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	13
4.	<i>Бобровник В. І., Ткаченко М. Л., Крушинська Н. М.</i> РЕЗЕРВНІ МОЖЛИВОСТІ В ПІДГОТОВЦІ БІГУНІВ НА ВИТРИВАЛІСТЬ.....	17
5.	<i>Бурдаєв К. В.</i> БІОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ДО РОЗРОБКИ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ СТАТОДИНАМІЧНОЇ ПОСТАВИ ДІТЕЙМОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВАДАМИ СЛУХУ В ПРОЦЕСІ АДАПТИВНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	21
6.	<i>Гарбуза Т. В.</i> ПОНЯТТЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ).....	26
7.	<i>Долбышева Н. Г., Балджи И. В., Саленко Г. А.</i> ИСТОРИЧЕСКИЕ И ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ РАЗВИТИЯ ПЛАВАНИЯ КАК ОЛИМПЕЙСКОГО ВИДА СПОРТАНА ДНЕПРОПЕТРОВЩИНЕ В ПОСЛЕВОЕННЫЙ ПЕРИОД (с 1950 г. по 1970 г.).....	31
8.	<i>Донець О. В., Шаповал Є. Ю.</i> СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ.....	36
9.	<i>Драгунов Л. О., Сovenко С. П., Геращенко І. І.</i> СТРУКТУРА І ЗМІСТ РІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛЕГКОАТЛЕТОК, ЯКІ СПЕЦІАЛІЗУЮТЬСЯ У СТРИБКАХ У ВИСОТУ НА ЕТАПІ МАКСИМАЛЬНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ.....	40
10.	<i>Дрюков О. В.</i> ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА І ОЦІНКА СТАНУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ФІЗИЧНУ КУЛЬТУРУ І СПОРТ».....	47
11.	<i>Дутчак Ю. В.</i> СТРУКТУРА ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	51
12.	<i>Жамардїй В. О.</i> ДИНАМІКА РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ГРУП ЗА ПЕРІОД ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ.....	55
13.	<i>Завальнюк О. В.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СФЕРИ СПОРТУ І ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	60
14.	<i>Імас Є. В., Ярмолюк О. В., Білько Б. Є.</i> НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ОЛІМПІЙСЬКОМУ СПОРТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.....	63
15.	<i>Кетова Н. В.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДІВ І ЗАСОБІВ ЛІКУВАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПРИ ЗАХВОРЮВАЛЬНІ НА СКОЛІОЗ.....	68
16.	<i>Кушнірюк С. Г.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОЇ РОБОТИ З ВОЛЕЙБОЛЬНОЮ КОМАНДОЮ.....	72
17.	<i>Ляхтадир О. В., Чекмарьова В. В., Зеленюк О. В., Бикова Г. В.</i> КОМУНІКАТИВНА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ.....	75
18.	<i>Марченко О. Ю.</i> САМООЦЕНКА ФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ШКОЛЬНИКОВ В КОНТЕКСТЕ ГЕНДЕРНОГО АСПЕКТА.....	79
19.	<i>Медведєва І., Абеле А., Іорданова Т.</i> СТРУКТУРА І ЗМІСТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ ФІГУРИСТІВ.....	86
20.	<i>Михальчук А. Д.</i> ОЦІНКА ШКІЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ ХЛОПЦІВ ТА ДІВЧАТ 6-11 РОКІВ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	91
21.	<i>Нестерчук Н. Є., Скальські Д., Євтух М. І., Рабченюк С. В.</i> КОНЦЕПЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ З УРАХУВАННЯМ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ПЕРІОДУ.....	95
22.	<i>Овчаренко С. В., Малойван Я. В., Грюкова В. В., Алфьоров О. А.</i> СТАН РОЗВИТКУ ПАРАЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	100
23.	<i>Паवलенко І. О.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШОКЛАСНИЦЬ, ЩО МАЮТЬ НАДЛИШКОВУ ВАГУ.....	104
24.	<i>Панкратов М. С.</i> ВИВЧЕННЯ ТА ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ ПІДГОТОВКОЮ ТА СПОРТОМ.....	110
25.	<i>Підлетьчук Р. В.</i> ХАРАКТЕРНІ РИСИ ДОПРИЗОВНОЇ ВІЙСЬКОВО-ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МОЛОДІ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ.....	114
26.	<i>Приходько П. Ю.</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СТАН ЗДОРОВ'Я.....	118
27.	<i>Пронтенко К. В., Романчук С. В., Андрейчук В. Я., Романів І. В., Лесько О. М., Панькевич Я. А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СПОРТСМЕНІВ-ГИРЬОВИКІВ РІЗНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ У ПОШТОВХУ ГИР ЗА ДОВГИМ ЦИКЛОМ.....	121
28.	<i>Пруднікова М. С.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВІВ ДО ЗАНЯТЬ СПОРТИВНИМ ТУРИЗМОМ ПІДЛІТКІВ 8-Х КЛАСІВ М.ХАРКІВ.....	125
29.	<i>Шпичка Т. А., Степанюк В. В.</i> ОСОБЕННОСТИ ПОСТРОЕНИЯ МИКРОЦИКЛА В СОРЕВНОВАТЕЛЬНОМ ПЕРИОДЕ У ФУТБОЛИСТОВ 20-21 ГОДА.....	130
30.	<i>Шутсєв В. В., Рожков В. О., Шутсєва Т. М., Ленська О. В.</i> ВПЛИВ РІВНЯ РОЗВИТКУ МАКСИМАЛЬНО ДОВІЛЬНОЇ СИЛИ НА ЗМАГАЛЬНИЙ РЕЗУЛЬТАТ МЕТАЛЬНИКІВ ДИСКУ НА ЕТАПІ ПОПЕРЕДНЬОЇ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	136

У залежності від цього змагальні мікроцикли будуються таким чином, щоб підвести волейболістів до змагання. З цієї метою заняття можуть бути як спеціально-тренувальними, так і відновними або комбінованими – відновно-підвідними.

Висновки. У результаті аналізу науково-методичної і спеціальної літератури були визначені основні особливості планування, обліку та контролю навчально-тренувальної роботи з волейбольною командою, які визначають основні положення періодизації спортивного тренування волейболістів.

Література

1. Горчанюк Ю. Технічна підготовка спортсменів у пляжному волейболі на основі біомеханічних моделей стрибків і переміщень : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.01 „Олімпійський і професійний спорт” / Горчанюк Юрій Андрійович; Харків. держ. акад. фіз. культури. – Х., 2004. – 20 с.
2. Носко М.О. Розвиток моторики волейболістів різних вікових груп / М.О. Носко, М.П. Дейкун, С.С. Єрмаков, В.М. Маслов, Ю.М. Носко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. (Сер.: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт). – Чернігів : ЧДПУ, 2014. – №118 (4). – С. 136-142.
3. Якушева Ю. Теоретико-методичні аспекти управління тренувальною та змагальною діяльністю волейбольної команди / Юлія Якушева, Лідія Мичковська, Людмила Пільгачук // Фізична культура, спорт та здоров'я нації. – 2016. – Вип. 20. – С. 407-410.
4. Kroger H. Darstellung und Durchfuhrung von spielerischen Vorformen mit volleyballspezifischen Bezug. Sport Praxis, 1986. – no 1. – pp. 10-12.
5. Neville William J. Coaching volleyball successfully : the USAV Coaching Accreditation Program and American Sport. Education Program leader level volleyball book / William J. Neville. Champaign, 111. : Leisure Press, 1997. – p. 45-47.
6. Volkers John. De lange mannen : tien jaar Nederlands topvolleybal / John Volkers, Willem Vissers en Hans Klippus. Amsterdam : T. Rap, 1997. – p. 24-26.

References

1. Gorchanuk Y.A. (2004) "Technical training of the sportsmen in beach volleyball on the basis of engineering models of jumps and migrations" Dissertation. Kharkiv. – 20 p. Available from: <http://repository.ldufk.edu.ua:8080/handle/34606048/9991?mode=full> (In Ukrainian).
2. Nosko M., Deykun M., Ermakov S., Maslov V. & Nosko Y. (2014) "The development of motor skills of volleyball in different age groups" Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University Pedagogical sciences. Physical education. Scientific journal Chernihiv No. 118 (4), pp. 136-142. (In Ukrainian).
3. Yakusheva Yu., Mychkovska L. & Pilhanchuk L. (2016) "Theoretical and methodological aspects of the management of the training and competitive activities of the volleyball team" Fizychna kultura, sport ta zdorovia natsii. Vyp. 20. pp. 407-410. (In Ukrainian).
4. Kroger H. (1986) "Darstellung und Durchfuhrung von spielerischen Vorformen mit volleyballspezifischen" Bezug. Sport Praxis, no 1, pp. 10-12. (In German).
5. Neville William J. (1997) Coaching volleyball successfully : the USAV Coaching Accreditation Program and American Sport. Education Program leader level volleyball book. Champaign, 111. : Leisure Press, pp. 45-47. (in English).
6. Volkers John, Vissers Willem en Klippus Hans (1997) De lange mannen : tien jaar Nederlands topvolleybal,. Amsterdam : T. Rap, pp. 24-26. (Dutch)

Лахтадир О.В.
кандидат психологічних наук
Чекмарьова В.В.
старший викладач

Київський університет імені Бориса Грінченка
Зеленюк О.В.

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського
Бикова Г.В.

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Національна академія внутрішніх справ

КОМУНІКАТИВНА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Представлені науково-методичні засади формування психолого-педагогічної комунікативної компетентності у студентів, які навчаються на факультетах вишів України за спеціальностями «Фізичне виховання» і «Здоров'я людини». На підставі узагальнення та аналізу матеріалів літератури, а також власного науково-педагогічного досвіду показана важливість оволодіння загальними комунікативними уміннями і навичками у професійній діяльності майбутніх фахівців із фізичної культури і спорту (ФКІС).

Викладена теоретична модель формування комунікативної компетентності, що базується на чотирьох структурних компонентах: когнітивному, комунікативно-мовленнєвому, соціально-перцептивному та інтерактивному, змістове наповнення яких містить основні характеристики професійного спілкування студентів зазначених вишів.

Показано, що розвиток та вдосконалення комунікативної компетентності майбутнього фахівця із фізичної ФКІС не тільки підвищить його професіоналізм, але й дасть можливість активно та позитивно взаємодіяти і встановлювати взаєморозуміння та психологічний контакт між суб'єктами спілкування у процесі розв'язання

професійних завдань.

Ключові слова: студенти, фізична культура і спорт, комунікативна компетентність, психологічна структура комунікативної компетентності, педагогічно-професійне спілкування.

Лакхтадир Е.В., Чекмарьова В.В., Зеленюк О.В., Бикова А.В. Коммуникативная психолого-педагогическая компетентность будущих специалистов физической культуры и спорта. Представлены научно-методические основы формирования психолого-педагогической коммуникативной компетентности у студентов, обучающихся на факультетах вузов Украины по специальностям «Физическое воспитание» и «Здоровье человека». На основании обобщения и анализа материалов литературы, наряду с учетом собственного научно-педагогического опыта, показана важность овладения студентами основными коммуникативными умениями и навыками в своей будущей профессиональной деятельности.

Изложена теоретическая модель формирования коммуникативной компетентности, базирующаяся на четырех структурных компонентах: когнитивном, коммуникативно-речевом, социально-перцептивном и интерактивном, содержательное наполнение которых отражает основные характеристики профессионального общения студентов указанных вузов.

Показано, что развитие и совершенствование коммуникативной компетентности будущего специалиста ФКиС не только повысит его профессионализм, но также позволит активно взаимодействовать, устанавливая взаимопонимание и психологический контакт между субъектами общения в процессе решения профессиональных задач.

Ключевые слова: студенты, физическая культура и спорт, коммуникативная компетентность, психологическая структура коммуникативной компетентности, педагогическое профессиональное общение.

Lakhtadyr O., Chekmariova V., Zeleniuk O., Bykova A. Communicative Psychological and Pedagogical Competence of Future Graduates in Physical Culture and Sports. The article introduces scientific and methodical grounds of forming psychological and pedagogical communicative competence for students that are enrolled in Ukrainian universities at majors «Physical Education» and «Health of Human».

The article presents a theoretical model of forming a communicative competence that is based on four structural components: cognitive, communicative and language, social and perceptive, and interactive; their content has the main features of professional communication for students of the aforementioned universities.

The cognitive component includes communicative knowledge, experience of communication, positive personal and communicative settings. Communicative and language component contains the skill of speaking and listening, as well as non-verbal means of communication.

The social and perceptive component characterizes the ability for empathy and the possibility of on-time regulation of own emotional state in the process of interaction; it presupposes an adequate interpersonal perception of the content that is being discussed and a dialogue-like style of interaction in professional and communicative situations.

The interactive component reflects the level of mastering flexible strategies and tactics of organizing the process of communication and ability for constructive behavior in a conflict situation, as well as the skill of using the persuasion technique towards the subjects of communication.

It is demonstrated that the development and perfecting of communicative competence for the future professional in the area of culture and sports will not only increase their professionalism but will also allow to interact actively and positively, establishing mutual understanding and psychological contact between subjects of communication in the process of solving professional tasks.

Key words: students, physical culture and sports, communicative competence, psychological structure of communicative competence, pedagogical and professional communication.

Постановка проблеми. Новітня ера інформатизації, що охопила передові світові держави, супроводжується стрімкою зміною пріоритету «парадигми знань» на парадигму швидкого оволодіння інформаційним контентом, який поступово заміщує знання і стає базисом соціально-економічного благополуччя глобалізованого суспільства. У цьому контексті здатність людей якісно і швидко комунікувати та взаємодіяти один із одним розглядається як ефективний засіб досягнення бажаного результату [1,3, 5,6].

Сучасні наукові концепції психолого-педагогічних характеристик студента, як особистості та суб'єкта спілкування, базуються на визначенні комунікативних якостей та вмінь, через які втілюється його комунікативна компетентність із іншими учасниками вербальних взаємовідносин, що виникають у відповідь на різні ситуації та індивідуальні психоемоційні цінності [5,6].

Підкреслимо, що професійна діяльність фахівців освітньої галузі передбачає, насамперед, високий рівень володіння загальними засадами педагогічної майстерності спілкування, яка спирається на досконалі знання психологічних закономірностей формування у навчальному процесі студентів навичок і вмінь як індивідуального, так і групового комунікування [5,6]. Ось чому, одним із дієвих аспектів підготовки майбутніх спеціалістів сфери фізичної культури і спорту (ФКіС) є формування практичних вмінь і навичок ефективного спілкування, що дасть можливість активно та позитивно взаємодіяти й встановлювати психологічні контакти, які створюють атмосферу довіри та взаєморозуміння суб'єктів у процесі професійної діяльності. Недостатня методологічна дослідженість проблеми психологічних особливостей становлення і розвитку комунікативної компетентності майбутніх фахівців із ФКіС залишається малодослідженою та актуальною, що й обумовило вибір тематики статті.

Аналіз літературних джерел. Сучасна українська концепція підготовки висококваліфікованих кадрів для галузі ФКіС, як важлива гуманітарна складова загальноосвітньої європейської стратегії, передбачає духовне і фізичне виховання

молоді, свідоме та мотивоване залучення її до регулярних занять фізичними вправами, використання яких є визначальними засобами формування здорового способу життя та відповідальності за стан власного здоров'я [4].

П'ятирічний (2013-2018 р.р.) аналіз сучасної науково-методичної літератури з проблем формування комунікативної компетентності у представників різних професійних напрямів дозволив встановити, що існує досить аргументований термінологічний апарат цього важливого розділу психологічного міжособистісного спілкування.

Фахівцями були визначені окремі компоненти комунікації, розроблені методики навчання вмінням спілкуватися із різними групами населення у віковому та гендерному аспектах, представлені методики викладання студентам профільних кафедр вишів загальних засад технології розвитку вмінь і стійких навичок регулювання власного емоційного стану у конфліктній ситуації тощо (Л.І. Берестова, Ю.М. Ємельянов, Ю.М. Жуков, Є.П. Ільїн, В.А. Кан-Калік, А.А. Кідрон, О.М. Корніяка, О.О. Леонтьєв, Л.А. Петровська, А.Г. Самохвалова, Є.С. Семенов й ін.) [5,6].

Наголосимо, що упродовж останніх років проблема психологічної структури комунікативної компетентності майбутніх фахівців із ФКіС вже стала предметом досліджень багатьох науковців (І.В. Іваній, В.А. Магін, Ю.В. Васьков, Н.М. Самсутіна, Л.В. Серман, А.В. Синиця й ін.) [5,6].

У цих наукових працях саме комунікативна компетентність визначена як базова інтегрована складова психосоматичної структури особистості, розвиток та вдосконалення якої обумовлює здатність до успішного професійного спілкування.

Разом із цим, залишається ще недостатньо розробленою та науково обґрунтованою методика персоналізованої системи комунікативної компетентності майбутніх фахівців із ФКіС, що й обумовило зміст статті.

Мета статті - представити характеристику змісту основних складових комунікативної компетентності майбутніх фахівців із ФКіС, що ґрунтується на чотирьох структурних компонентах: когнітивному, комунікативно-мовленнєвому, соціально-перцептивному та інтерактивному, і завдяки яким реалізується їхнє успішне педагогічно-професійне спілкування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз та узагальнення результатів наукових досліджень щодо вивчення загальних засад комунікативної компетентності особистості дали поштовх до продовження цього напрямку досліджень, що його було проведено на базі Київського університету імені Бориса Грінченка за участю 60 студентів спеціальностей «Фізичне виховання» і «Здоров'я людини».

Саме визначення індивідуальних складових структури й змістових показників комунікативної компетентності цих студентів дозволили розкрити їхній наявний потенціал щодо рівня психологічної здатності до успішного майбутнього фахового спілкування.

Застосовуючи системний підхід до аналізу структури комунікативної компетентності, нами було визначено чотири її основні компоненти: *когнітивний (пізнавальний), комунікативно-мовленнєвий, соціально-перцептивний та інтерактивний*, що перебувають у нерозривній єдності між собою, але для зручності кожен із них розглядався нами окремо.

Результативний бік навчально-професійної взаємодії суб'єкта (студента) і носія комунікативної компетентності (викладача) визначається за такими показниками: ступінь досягнення взаєморозуміння, стан емоційно-комунікативної рівноваженості та ефективність взаємодії у системі «викладач-студент».

Прийнята нами дефініція комунікативної компетентності розглядалася як сукупність комунікативних знань, вмінь і навичок, за допомогою яких суб'єкт спілкування реалізує цілі та завдання комунікативно-професійної діяльності й досягає позитивного взаєморозуміння.

Представляємо характеристику кожного з виокремлених нами структурних компонентів комунікативної компетентності (див.: табл.1).

Таблиця 1

Структурні компоненти та критерії комунікативної компетентності майбутнього фахівця із ФКіС

№ п/п	Структурні компоненти	Показники комунікативної компетентності	
		Зміст	Критерії
1	Когнітивний	- знання з психології спілкування; - здатність до самопізнання і саморозуміння особливостей своїх комунікативних характеристик; - готовність до комунікативно-розумової діяльності.	- комунікативні знання; - досвід (знання і вміння) спілкування; - знання ситуативних норм привітання, звертання і повертання уваги; - знання моральних норм комунікативної поведінки; - раціоналізм у комунікативній сфері; - спрямованість студента на своє «Я» та на результативне спілкування.
2	Комунікативно-мовленнєвий	- здатність студента доцільно застосовувати вербальні та невербальні засоби для виконання комунікативних функцій у процесі професійної діяльності; - володіння студентом граматичним кодом (словниковий запас, правила правопису та вимови, словотворення і побудова речень).	- вміння говорити (здатність формувати та формулювати думку, адекватну ситуації взаємодії); - вміння слухати (здатність до правильного і поглибленого розуміння позиції партнера зі спілкування й умова досягнення взаєморозуміння); - вміння невербального спілкування (володіння інтонацією, голосом, паузами, пантомімічними навичками та уникання зайвих рухів).